

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

35. De occultis tentationibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

mens, quæ prius terrena sapuerat, per amorem jam ad contemplandam gloriam cœli elevatur; sed mox ut ipsa amare cœperit cœlestia, antiquus ille adversarius, qui de cœlo lapsus est, in videt, & insidiari amplius incipit, & acriores, quàm consueverat, tentationes admovet: ided depictâ jam civitate Jerusalem, circa eam obsidionem describit, &c.

Statim ac aliquis Deo se eradit, hostes experitur. *Ego quasi murus*, (dicebat anima, quæ totam se Deo dederat) *Et ubera mea, quasi turris ex quo facta sum coram eo quasi pacem reprens, subito infernales hostes adversum me insurrexit. Antequàm hanc spirituales pacem perquirerem; antequàm in me ipsa Jerusalem describerem, nullæ pugna: nunc in sus pugna, foris timores, &c.*

Cam. 2.

Ibidem.

D. Hier. ad Eust. virg. Habac. 1.

Si murus est, adificemus super eum propugnacula argentea, si ostium est, compingamus illud tabulis cedrinis. q. d. Si jam cœpit tentationibus obistere, si cœpit sensus custodire, & claudere, Si murus est, si ostium est, novas munitiones addamus, adificemus propugnacula, quia infernus in eam armabitur: compingamus tabulis cedrinis, imputrescibilibus, ne per rimulam hostis ingrediatur.

D. Hieronym. ad Eustoch. virginem: Onusta, inquit, incedis auro, latro tibi vitandus est. Item: Nô quærît Diabolus homines infideles, de Ecclesia Christi rapere festinat. *Ejce ejus*, secundum Habacuc, *electi sunt. Job subvertere cupit, & devorato Juda ad cribrandos Apostolos expetit potestatem.*

Parvi æstimat peccatores, quos jam quieto jure possidet, sed oculos conjicit in eos, qui è manibus ejus jam effugerunt, ut denuð *sacrificet reti suo: omne sublime videt, Et ipse est Rex super omnes filios superbia. Similis Pharaoni, qui non contentus uti in operibus luti Aegyptiis, gloriabatur se in iisdem operibus totius Israël nobilitate abuti.*

Iob. 41.

Dan. 3. D. Chryl. hom. 4. ad pop.

Sic Regi Nabuchodonosor parum erat à Babyloniens adorari, si ab illis sanctissimis pueris non adoraretur; qui ided, ut notat Chryl. ea fecit instrumenta pulsari,

ut eo sono permoverentur, arte reverâ, versutiâque tentatoris.

Quanto verò conatu eos insequitur, *Exod. 15. qui ab Aegypto exierunt? Persequar, Et comprehendam, inquit Pharao, divulsam spolia, &c. Insequitur cum toto exercitu, &c.*

De occultis tentationibus.

PVNCTVM XXXV.

Sed et serpens erat callidior cunctis animalibus. Ex Hebr. Sed et serpens erat in multis spiras, et gyros complicatus. Et involutus.

Quis revelabit faciem indumentis ejus? Figura Hypallage; hoc est, indumentum faciei ejus, quis tentatoris mentitas formas deteget? I. circò Behemot dicitur, hoc est Bestia, in plurali, Leviathan, id est, monstrum maximum, tigris, serpens, avis, &c. quia, ut homines bestiales, quos possidet, non amittat, & ut bestiarum voluptates eis exhibeat, in omnes se se bestias transformatur, serpit humi, natat sub aquis, volat, &c. ut diversorum statuum homines decipiat. Nec his contentus figuris, adhuc inustriores induit: in ipsa (quis putaret?) elementa se transformat.

Patet in tentationibus Job. Primum *Irruerunt Sabas, tuleruntque ei omnia. Sept. Irruerunt prædones. Quinam hi prædones fuerunt? Ait Orig. & Olymp. fuisse Dæmones sub forma prædonum. Mox ignis de cælo Orbes, puerisque consumpsit. Ecce, ait Chryl. quomodo sese in ignem effingit. Deinde turbo, ventusque irruens, &c. S. Hieronym. & S. Gregor. ajunt inventam similiter se transformasse. Sic nulla est forma, nullâque figura, in quam perfidus, ac deceptor sese non transfigeret. Nunc hic, nunc illic, nunc agnum, nunc lupum, nunc tenebras, nunc lucem in se ostendit, & singulis quibuslibet qualitatibus, locis, & temporibus secundum varias rerum mutationes, varias exhibet tentationes: nam ut tristes decipiat, tri-*

Gen. 3. Hebr.

Iob. 41.

Hebr. Damon in omnes formas se vertit, ut decipiat.

Iob. 2.

Sept. Orig. Olymp. In ipsa adeo elementa se transformat. Chryl.

Hieron. Gregor.

Aug. solil. 2. 17.

statu

atur & ipse: ut gaudentes illudat, fingit se & ipse gaudere: ut spirituales defraudet. In Angelum lucis se transfiguratur: ut fortes comprimat, apparet agnus: ut mites devoret, apparet lupus.

Hæc quidem omnia secundum similitudinem variarum tentationum effici habent, ut terreat alios à timore nocturno, alios à sagittâ volante in die, alios à negotio perambulante in tenebris, alios ab incurſu, alios à Dæmonio meridiano. Et ad hæc quis idoneus, ut cognoscat? Et astutias ejus quis cognovit? *Quis revelabit speciem indumenti ejus? & gyrum dentium ejus quis agnoscat?* En abscondit sagittas suas in pharetrâ, ut sagittet in obscuro rectos corde, & laqueos suos abscondit sub specie lucis, & hoc difficilius penditur, nisi à te, Domine, lumen assumamus ut videamus omnia: nam non solum in carnis operibus, quæ de facili cognoscuntur, nec tantum in ipsis vitiis, sed in ipsis etiam spiritualibus exercitiis laqueos abscondit subriles, & sub virtutum colore ipsa vitia induit, & transmutat se in Angelum lucis. Hæc Augustin. *Quis ergo revelabit faciem indumenti ejus?* supple, ait S. Gregorius ego (Christus) qui mea tentatione, quam pertuli, omnes ejus insidias detexit. At quam hæc testæ fuerint, videamus. *Dic, ut lapides isti panes fiant.* Tentavit esurientem, ut sub necessitatis operimento se regeret. O quot sensualitates sub specie necessitatis! Ah non, non sic stricte, non tam rigide, ut possis servite Deo. Insidias, insidias. Hæc est uxor Ieroboam impugnantis, vel multiplicantis populum, gula nimirum, quæ se aliam simulat.

Sic 3. Regum decepit Prophetam, qui cum præceptum de non capiendo cibo in domo Regis, & in sinibus ejus habuisset, & ibi oblatum cibum omnino respuisset, esuriens postea, & fidem habens Pseudo-propheta, apud eum dives saturus comedit, quem mox divinâ ultione leo occidit. Quid! (fortasse dicebat) deficere vis in via? Quomodo perficias opus Dei? Ah non sic stricte: sum & ego Propheta Dei: comedamus parumper. Et qui tunc famis passione laborabat, facile se seduci passus

est. O autem! Sic, sic sub specie necessitatis, sub specie boni, aut majoris servitii Dei persæpe decipit.

Quomodo Saul tunc tam spirituales decepisset, nisi his tegumentis majoris servitii Dei? Hunc gregem pietate servavi: hæc pecora, non avaritiâ, sed religione in futura holocausta reservavi.

His oculis tentationibus quotidie prosequitur spiritual. Cæpit ab exordio: *Eritis sicut Dij scientes bonum & malum.* Sub specie boni, participationis perfectionum Dei, suæ bonitatis, suæ simplicitatis, & omniscientiæ, &c. sic eos decepit, quos aliter nunquam decepisset; & idem ibi dicitur: *Et aperti sunt oculi eorum. Quid hoc sibi vult? Me judice, peccatum excæcat. Cæci facti sunt, quia Domino peccaverunt.* Quomodo ergo se habet post peccatum, oculos aperuisse? Responder

Theodoretus. Scripturam sic vocare sensum illum peccati, apertionem oculorum; quod tunc senserint se deceptos, cum post peccatum, Dei facti non sunt.

O quam oculos viros spirituales esse oportet! *Stringes tunicam bysso.* Hebr. *Oculus tunicam bysso, &c.*

Quatuor illa animalia vel ante thronum Dei, *Plena oculis ante, & retro, &c. & minus plena oculis.* Quid ante thronum Dei plena oculis? Ut intelligas, quod quantum vicinior es, tantum tibi oculi aperiendi.

Quis revelabit faciem indumenti ejus? Iob. 41. Gregor. Antiquus hostis tantâ se arte palliat, ut plerunque vitia virtutes fingat, & vel ipsa capitalia pallio virtutis obtegat. Gulam, & avaritiam, ait Gregor. pallio necessitatis tegit, ut fami satisfaciat, ut pauperibus consulatur, &c. Acediam velat pallio defatigationis, ut necessarium suum natura levamen habeat, &c. Superbiam, & ambitionem personat facie honoris, & gloriæ Dei: Itam, & invidiam, velo vitandi proprium, aut aliorum damnum: Libidinem etiam, quantum vis aliàs impudentem, suo proprio velo velare non desistit, quo carnalem amorem spiritualis amoris specie tegat.

Quis revelabit faciem indumenti ejus, & in medium oris ejus quis intrabit? ut scihcet

Psal. 90.

Matth. 4.

Hebr.

3. Reg. 17.
Dæmon sub specie necessitatis decipit.

1. Reg. 15.
Et sub prætextu pietatis.

Genes. 3.

Theod. ibid.

Exod. 28.
Hebr.

Ezech. 1.

Vitiis colorem virtutum allinit.

licet quid mandat, quidve comedat, cognoſcat?

D. Greg. in illud: Comeditis, & non estis saturati. Aggat. 1. Iob. 46. Greg. ibid.

O quam difficile cognoscere, quid beſtia mandat, quidve comedat! Aliud comedit, aliud mandit, inquit Gregor. Mandit zelum iuſtitie, & tamen vindictam manducat: ſic ſuam ſatiat paſſionem. Mandit zelum Dei, & pietatem erga proximum, & tamen propriam comedit commoditatem, & honorem: ſic ſatiat amorem proprium, &c.

Oſſa eius velut fiſtula aris. Ubi ait Greg. vehementiſſimas ac graviſſimas Dæmonis tentationes eſſe illas, quæ latent, & non agnoſcuntur, quæ dum tanquam fiſtula aures delectant, cor fraudibus, ac deceptionibus pervertunt. Si advertat te, ad cupiditatem refrænaudam contentum eſſe iis, quæ habes, fiſtulam ſuam inflat: Cur te iplum negligis, & quæ adhuc ſunt futura, contemnis, cum neſcias, quid tibi ſit venturum? Attende, ut ex nunc præpares, quod alias poſtea deſiciet. Annon & terrena poteſt actio peragi, & tamen in actione culpa declinari, quatenus & exteriora ſtipendia præbeat, & tamen internam rectitudinẽ non inſectat? Quod ſi te advertat velle rebus omnibus renunciare, ut nudum ſequaris Chriſtam, ſuam adhuc fiſtulam dulcius ſonat: Unde hæc temeritatis tantæ ſurrexit audacia, ut credere audeas, quod omnia relinquendo ſubiſtas? Annon plerique & terrena patrimonialia nequaquam deſerunt, & tamen ex his per miſericordie opera ſuperne fortis bona æterna mercantur? Si cupias tuos proximos adjuvare, habesque ad id talentum, fiſtulam ſuam muſicam ſonans ſuggerit auribus: Quid te ad aliena curanda dilatas? Utinam tuis conſiderandis ſufficiat. Annon perpendis, quia cum ad aliena extenderis, erga tua curanda, quæ tua ſunt, minor inveniris? Quid ergo tibi prodeſt, ad alios te dilatare, ſi periculum imminet tibi nocendi? His & ſimilibus rationibus ſe Draco obregit, quæ ſi locum in corde inveniunt, difficile valde remedium admittunt. Quis enim Dæmoni reſiſtat, quem Angelum eſſe iudicat? Aut quis vitio reme-

diũ afferre ſtudebit, quod putat eſſe virtutem?

Hoc tentatoris ſtudium eſt, ut vitia occultet. Hinc iuxta cujuſque complexionem unumqueque tentat, ut vitia non vitio, ſed naturæ tribuantur. Dicit id Greg. Prius conſperſionem vniuſcujuſque antiquus adverſarius perſpicit, & tunc tentationis laqueos apponit: alius namq; lætis, alius triſtibus, alius timidis, aliº claris morib. exiſtit. Quod ergo occultus adverſarius facile capiat, vicinaſ conſperſionibº deceptiones parat: quia enim lætitie voluptas juncta eſt. lætis moribus luxuriam proponit: quia triſtitia in iram facile labitur, triſtibus poculum diſcordiæ portigit: quia timidi ſupplicia formidant, paventibus terrores intentat: & quia elatos extolli laudibus conſpicit, eos ad quæque voluerit, blandis favoribus trahit, &c.

Teſtis ſit Macarius Abbas, qui quondam vidit Dæmonem venientem in figura hominis, veſtitum tunica linea perforata, & per ſingula foramina vaſcula parva dependebant. Cui ſenex: Quod vadis, maligne? reſpondit: Vado commoveere Fratres, hos, qui ſunt inferius. Cui iterum ſenex: Et propter quid tot vaſcula ſers tecum? Guſtum, inquit, Fratribus porto, idem tanta fero, ut ſi unum alicui non placeat, offeram aliud: ſi autem neque illud, dabo tertium: & ita per ordinem, ut modis omnibus, vel unum ex eis placeat.

Sic ſe occultat, dum vitia non ſolum curat, ut ad naturam referantur, ſed prætereã ut veluti virtutes habeantur. *Carſilago eius, quaſi lamina ferrea.* Ubi Greg. oſſis ſimilitudinem habet, ſed oſſis firmitatem non habet: ſic quædam ſunt vitia, quæ in ſe ſoli firmitatem virtutis habere videntur; ſed ſi ſubtilius inſpiciantur, protinus vitia cernuntur, & hinc aliquis expectat præmia, unde dignº eſt æterna invenire tormenta. Plerunq; enim in ulciſcendis vitii: crudelitas agitur, & iuſtitia putatur, atque immoderata ira iuſti zeli meritum creditur, &c. Ex hac deceptione quor mala proveant, idem Sanctus lætè docet.

D. Greg. 29. Mor. 12.

Dæmones hominum ingenius aptant tentationes.

In Vit. Pat. p. 2. §. 57. Apud Rosw. vid. lib. 5. bel. 18. n. 9. Propterea virtutum earum habet apparitum.

Iob. 40. D. Greg. 32. Mor. 17.

Vitia multa multam cum virtutibus videntur habere affinitatem.

docet. Ex his unum, nullum sensum, ac ruborem habere tantarum culparum: alterum difficultas emendationis; facile enim, ait, culpa corrigitur, quæ erubescitur, quia esse culpa sentitur: hinc obstinatio, & tardissima emendatio, si tamen emendantur aliquando, rectum enim existimant esse, quod agunt. Unde benè Jeremias, cum diceret, *Candidiores Nazaras ejus nive, nitidiores lacte, &c. illud adjunxit, Adhæsit cutis eorum ossibus, aruit, & facta est quasi lignum, &c.*

Huc facit occulta tentatio, quâ se Diabolus transfiguratur in Angelum lucis, &c. Difficile est hunc detegere, sed tamen à sermonibus ejus, inquit Bernhard. cognoscemus eum: quis enim spiritus sit, qui loquatur, ipsa suggestio declarabit. Spiritus carnis mollis, spiritus mundi vana. spiritus malitiæ semper amara loquitur. Quoties ergo importunè, ut affolet, carnis cogitatio mentem pulsât, v. g. cum de potu, de cibo, de somno, de cæterisque similibus ad carnis curam pertineantibus cogitantes, humano quodam in ardore desiderio, certum sit nobis, spiritum carnis esse, qui loquitur. & tanquam adversarium repellam eum, dicentes: *Vade retrò, Satana, quoniam non sapi, qua sunt Dei, sed magis sapientia tua inimica est Deo.* Cum autem non de illecebris carnis, sed de ambitione seculi, de jactantia, & arrogantia, cæterisque similibus cogitatio vana versatur in cordibus nostris, spiritus mundi est, qui loquitur. Cum verò non ad voluptatem carnis, aut seculi vanitatem, sed ad iram, ad impatientiam, ad invidiam, ad amaritudinem animi provocamur, spiritus est nequitie. Quoties verò super castigando corpore, humiliando corde, servandâ virtute, & charitate Fratribus exhibendâ, seu cæteris virtutibus acquirendis, conservandis, amplificandis, salubris cogitatio in mentem versatur, divinus sine dubio spiritus est, qui loquitur, &c.

Huc etiam variæ tentationes, quas refert Richard de S. Viç. Septem, inquit, sunt generatentationum. Prima est importuna: secunda dubia: tertia subita: quarta occulta: quinta violenta: sexta

Speranza Scriptura selecta.

A fraudulenta: septima perplexa. Importuna est, quæ procaciter insistit: dubia, quæ animum ambiguitatis nubilo involuit: subita, quæ judicium rationis prævenit: occulta, quæ deliberationis considerationem præterfugit: violenta, quæ vires mentis transcendit: fraudulenta, quæ animum seducit: perplexa, quæ variis impetit vitiis. Et hi septem tentationum modi possunt esse simplices, & impermixti, & compositi, atque permixti. Ita autem se habent, ut secunda sit gravior tentatio, quàm prima: tertia, quàm secunda: & ita deinceps, quæ sequitur, quàm ea, quæ anteit. Importuna tentationis est, animum semper inquietare, & nunquam quietum permittere: dubia autem tentatio animum exagitare consuevit, & vagum semper, & profugum facit: quid enim aliud timorem nocturnum putamus efficere, quàm animum timidum, & trepidum reddere, ubi nihil timeri oportet, summo horrore concutere? Fugit enim ejusmodi animia, nemine persequente: *Et cum pax sit, semper suscipitur bellum. Job. 15.* Subita tentationis est, animum fauciare, delectationisque jaculo affectum transfigere: Et quid aliud expectari oportet à sagittâ volante? Occulta tentatio ex eâ parte, quâ prævalet, animum semper excæcare solet. in tenebris semper perambulans, & omne negotium suum in tenebris explicans. Violenta tentationis est animum semper violenter opprimere, & funditus enervare. Fraudulenta tentatio animum infatuare solet: Quid namque aliud Daemoniam meridianum faceret, quàm animum infatuare, vel in furorem vertere? Perplexæ tentationis est animum semper dilaniare, dissipare, distrahere. Prima itaque tentatio inquietat, secunda exagitat, tertia vulnerat, quarta excæcat, quinta enervat, sexta infatuat, septima dilaniat.

O quàm verum, perplexa dilaniat! *Nervi testiculorum ejus perplexi, seu implicati sunt.* Ubi Gregor. Perplexis testiculorum nervis ligatus est, qui in quamlibet partem declinet, metuit, ne à transgressionis contagione liber non sit. Alius cuncta, quæ mundi sunt, deserens, atque per

v omnia

Thren. 4.

D. Bern. serm. de 7. spirit.

Spiritus carnis, mundi, demonis, Dei unde dignosci queant.

Richard. de S. Viç. p. 1. in Psal. 90.

Job. 40. Greg. ibid.

omnia frangere proprias voluntates A
quærens, alieno se subdere regimini ap-
petit: sed eum, qui sibi apud Deum præ-
esse debeat, minus cautâ inquisitione dis-
cernit; cui fortasse is, qui sine iudicio eli-
gitur, cum præesse jam cœperit, agi, quæ
Dei sunt, prohibet, quæ mundi sunt, ju-
bet. Pensans itaque vel quæ sit culpa ino-
bedientiæ, vel quod contagium secularis
vitæ, & obedire trepidat, & non obedire B
formidat, ne aut obediens Deum in præ-
ceptis deserat, aut rursû non obediens Deû
in electo Priore contēnat. Perplexus ergo
testiculorum nervis astringitur, quia aut
obtemperans, aut non obtemperans in cul-
pâ ligatur. Alius pensare pondus honoris
ecclesiastici negligens, ad locum regimi-
nis præmiis ascendit: sed quia omne, quod
hic eminet, plus mœroribus afficitur,
quàm honoribus gaudet dum cor tribu-
lationibus premitur, ad memoriam cul-
pæ revocatur, dolētque, se ad laborem
cum culpâ pervenisse, & quàm sit ini-
quum, quod admisit, ex ipsa fractus
difficultate agnoscit. Reum igitur se cum
impensis præmiis agnoscens, vult ad præ-
sublimitatis locum deferere: sed timens,
ne gravius delictum sit suscepti gregis
custodiam reliquisse, vult suscipere gregis
curam gerere, sed formidat, ne deterior
culpa sit. regimina pastoralis gratiæ em-
pta possidere. Per honoris ergo ambitum
ligatum culpa hinc inde se conspicit, unde
Nervi testiculorum ejus perplexi sunt? quia
Behemoth iste ita inexplicabilibus nodis
ligat, ut aliquando mens in dubium ad-
ducta, unde se à culpâ solvere nititur, in-
de culpâ acrius astringatur.

Matth. 4.
Luc. 4.

Ambros.

Chryl. 28. int.
Corinth.

Ad hæc occultissimè videtur tentare,
dum non tentat. Reliquit enim Diabolus,
inquit Matth. sed D. Luc. addit, ad tem-
pus. Recessit ab illo usque ad tempus, q. d. Ne
fidus: quia quam vis illud sit verum, quod
pulchrè dixit Ambrosius Luc. 4. Diabo-
lus instare formidat, quia frequentius re-
fugit triumphari; illud nihilomin⁹ est ve-
rum, quod per se plus tentare intendit,
dum non tentat.

Contra id, quod & quandoque facit,
dum magis tentatum tentat: quod in Jo-
bi tentationibus observat Chrysostr.

Diabolus, inquit, adversus Job non per-
ditis bobus, neque asinis, neque camelis,
neque domo diruta, neque filiis ruinâ
obrutis, hac usus est fallacia, (loquitur
de tentatione per uxorem) sed tacer ad-
huc, & sustinet considerata athletæ for-
titudine: sed cum vermium fons seatu-
riebat, & putrida cutis decidebat, & con-
sumptæ carnes sanie graviter foeten-
tem efflabant, & sartagine, & fornacibus,
& omni flamma miserius cum Diaboli
manus consumebat, fera omniter delius
undique ejus corpus devorans, cum diu-
tius is esset hæc calamitate confectus,
tunc uxorem subornat: nam si in calami-
tatis principio accessisset, non sanè eum
invenisset ita enervatum, neque ita pos-
set exprobrare calamitatem, & tantâ lo-
qui audaciâ: nunc autem cum videt ob-
temporis longitudinem, & sanitatis quàm
cupidissimum, & malorum finem majore
in modum desiderantem, tunc accedit,
& ait: Quousque consumeris? Gra-
vis Rhetor ad decipiendum eos, qui in-
consultiores sunt. Quid igitur hic Beatus?
Adamante fortior.

Totam vim suam tentator habet inate. *Cant. 1.*
te, quæ ubi detecta fuerit, nulla est. *Bern ibid.*
pit nobis vulpes parvulas, quæ, &c. Ubi Bern-
ard, Juber, inquit, deprehendi, convin-
ci, prodi. Alia vitia quæ aperte se ingerunt,
coercenda sunt: Hæ vero subriles hostis
astutiæ, ut declinentur, satis est, si agno-
scantur. Quis enim nisi demens, com-
perta decipula, sciens, & prudens pedem
mittit in illam? &c. *Proverb. 1.*
Frustra jactitur rete ante
oculos pennatorum, &c.

Hinc & piscator dicitur: *Facies homines*
quasi pisces maris, totum in hamo subleva-
vit, traxit illud in sagena sua, congregavit in
rete suum. Alios hamo esse connecto capit:
E alios sagena (sagena cor ejus) affectione illâ
primâ fronte spiritali, &c. alios reti, lu-
cro, &c. Piscator quos hamo non capit,
capit sagena, & quos non potest sagena,
reti capit, &c.

At jam ex miserabili historia, sed vera,
tentatoris astus, ac versutias detegamus.

Quidam secularis erat adolescens ha-
bens patrem, & desiderabat fieri Mona-
chus: Et dum multum supplicaret patri,
In Vit. Pat. p. 1.
l. de pat. & fort.

ur dimitteret eum converti, non acquiescebat; postmodum rogatus à fidelibus amicis, vix acquieuit. Egressus Frater, introivit Monasterium, & factus Monachus, cepit omne opus Monasterii perfectè perficere, & jejunare quotidie. Cœpit etiam, & biduo abstinere: similiter autem semel in hebdomada reficere. Videbat eum Abbas, mirabatur, & benedicebat Dominum in abstinentia, & labore ipsius. Contigit autem post aliquod tempus, cepit Frater ipse supplicare Abbati suo, dicens: Rogo te, Abba, ut dimittas me, & vadam in eremum. Dixit ei Abbas: Fili, noli hoc cogitare, non potest sufferre talem laborem propter tentationes Diaboli, & versutias ejus: Et si contigerit tibi tentatio, non invenies ibi, qui te consoletur à perturbatione inimici, quæ tibi illata fuerit. Ille autem cepit amplius rogare, ut eum permitteret abire. Videns autem Abbas ejus, quia eum retinere non poterat, factâ oratione, dimisit eum, qui eremum perveniens, ac respiciens, vidit arbores palmatarum, & fontem aquæ, & speluncam, & dixit: Ecce locus, quem mihi paravit Dominus. Et ingressus cepit sedere in eo sumens cibum dactylorum, & de fonte aquæ bibens, & fecit ibidem annos sex, neminem videns.

Diabolus ut etiam bona suadendo, Monachum à cella extrahit.

Ecce una die venit ad eum Diabolus in similitudine cujusdam Abbatis senioris, habens vultum terribilem. Videns autem eum Frater ille, timuit, & præcogens in oratione, surrexit: & dicit ei Diabolus. Oremus iterum Frater. Et cum surrexisset, dixit Diabolus: Quantum temporis habes hic? Et respondit: Habeo sex annos. Dicit ei Dæmon: Ecce te vicinum habui, & non posui cognoscere, nisi ante dies quatuor, quod hic habitares, & ego non longius à te habeo Monasterium, & ecce anni sunt undecim, quod de Monasterio non exivi, nisi hodie, quia cognovi, quod hic mihi in vicinio habitares, & cogitavi tecum, dicens: Vadam ad hominem Dei istum, & cum eo conferam, quod potest prodesse salutis animæ meæ. Et hoc dico Frater, quia nihil proficimus, sedentes in cellis istis, quia Corpus,

A & Sanguinem Christi non percipimus, & timeo, ne efficiamur exteri ab eo, si nos ab hoc mysterio elongaverimus. Sed tibi dico, Frater, ecce hinc tribus milliaribus est Monasterium habens Presbyterum: Eamus ergo Dominico die, aut post duas hebdomadas, & accipiamus Corpus, & Sanguinem Christi, & revertamur ad cellas. Placuit Fratri illa suggestio, & veniente die Dominico, ecce Diabolus venit, & dicit: Veniamus, quia hora est. Et exeuntes perrexerunt ad dictum Monasterium ubi ille Presbyter erat, & ingressi Monasterium, miserunt se in orationem, & exurgens ab oratione Frater ille, respiciens, non invenit, qui adduxerat eum. Et dixit: Quod putas perrexit? Num ad commune necessarium ambulavit? Et cum diu sustineret, non venit: postmodum autem exiens foras, requirebat eum; & cum non reperisset, dixit ad Fratres loci illius, rogans eos: Ubi est Abbas senex ille, qui mecum ingressus est in Ecclesiam? Et dicunt eis: Nos neminem vidimus alium, nisi te tantum. Tunc cognovit Frater ille, quia Dæmon fuisset, & dixit: Cum quâ argutiâ Diabolus ejecit me de cella? Sed tamen non pœnitet me, quia ad opus bonum veni, percipio corpus, & Sanguinem Christi, & sic revertar in cellam meam.

Post Missas volentem reverti tenuit eum Abbas Monasterii illius dicens: Nisi refeceris, non dimittemus te. Et cum percepisset cibum, & regredi veller in cellam suam, ecce iterum venit Diabolus in similitudine cujusdam juvenis secularis, & cepit eum respicere à summo capite usque ad pedes, & dicere: Ipse est iste, non hic. Et cepit eum considerare, & dixit ei Frater: Quem sic respicis? At ille ait: Puto, non me cognoscis? Tamen post tantum temporis me debes cognoscere. Ego sum vicinus patris tui, filius illius. Quomodo autem? Non est dictus pater tuus tali nomine? Et mater tua tale nomen non habuit? Et tu sic non vocaris? Et mancipia illa, & illa, sic non sunt dicta? Mater verò tua, & soror tua ante

Vi deceptum primo, decipit etiam secundò.

tres annos mortua sunt. Pater autem tuus modo defunctus, & te fecit heredem, dicens: Cui habeo dimittere substantiam meam, nisi filio meo, viro sancto, qui reliquit seculum, & abiit post Deum? Ipsi dimitto omnia bona mea. Modò autem, qui timet Deum, & scit, ubi est, dicat, & veniens distrahat, & erogat pauperibus pro animâ meâ, & suâ. Et perrexerunt multi requirentes te, & minime invenerunt. Ego autem veniens ex occasione propter quoddam opus, te hic cognovi esse. Unde non facias moras, sed veni, & vende omnia, & fac secundum voluntatem patris tui.

*Cont. 2.
Bern. ibid.*

Ut à longè versutiaram telam orditus est! *Capite, capite nobis vulpes parvulas, quæ demoluntur vineas.* Bernard. Vulpes tentationes sunt. Porro tentationes diversæ sunt pro temporum diversitate. Et initiis quidem nostris, tanquam novellarum teneris floribus plantationum, in evidenti vis algoris incumbit, cuius meminimus in sermone altero, & incipientes ab hac peste cautos reddidimus. Jam verò proficientium sanctorum studis minime quidem sese opponere contrariæ virtutes aperte audent, sed solent ex occulto insidiari, quasi quædam fraudulentæ vulpeculæ, specie quidem virtutes, re autem vitia. Quantos verbi gratia, ingressos vias vitæ, progressos ad meliora super semitas justitiæ, benè, securèque proficientes, fraudè (proh pudor!) vulpium harum turpiter supplantatos expertus sum, & serò in se virtutum suffocatos plangere fructus? Vidi ego hominem, currentem benè, & ecce cogitatio (quidni vulpecula fuit?) Quantum, inquit, bonam, quo solus fruor? Si essem in patriâ, possem utiq; impartiri fratribus, & cognatis nostris, & amicis. Amant me, & facile acquiescerent suadenti. *Vi quid perditio hæc?* Vado illuc, & salvo multos ex illis, & me pariter. Nec verendum in loci mutatione. Etenim dum bonè faciam, quid interest, ubi, nisi quoddam illic præculdubio, satius, ubi fructuosius degam? Quid plura? It, & perit miser, non tam exul ad patriam, quam canis reversus ad vomitum, & se perdit infelix, & suorum

acquisivit neminem. En una vulpecula, ista videlicet frustratoria spes, quam habuit in acquisitione suorum. Potes tu quoque per te ipsum, in te ipso alias, atque alias similes huic invenire, seu advertere, si non negligas.

Tentationibus merâ voluntate succumbimus.

PUNCTVM XXXVI.

In omnibus tentationibus, quibus Servatorem nostrum tentator aggressus est, apparet quidem magna audacia: vis autem parva; non enim video hic nisi suggestionem: *Dic, adora me, mitte te deorsum.* Nullam hic video violentiam. Cur saltem digito non impellis, ut cadat? Ah! facultatem non habet, inquit D. Hier. Persuadere potest, præcipitare non potest. Non intendit miser, nisi Dei offensam. Si præcipitaret, corpus offenderet, non animam, ut verò animam præcipiter, suggestione ingrediatur oportet, ut scilicet volens, ac libens anima ipsa præceps ruat.

*Matth. 4.
Tentationibus volentes succumbimus.*

Sic egit cum primis parentibus, quos præcipientes se dare ex altitudine status suavit, non ipse impulit, & c. Et sicut hinc fati apparet debilitas inimici, qui, ut ait Bernard. non vicit nisi volentem, sic apparet debilitas excusationis nostræ, cum nostra peccata damus tentationi.

Gen. 3.

Bernard.

Quid est, quoddam Gigas ille horribilis non irruit in David, non eum oppressit, non dilaceravit ac nec tetigit quidem, sed stetit, & ad singulare certamen solum laecessivit? Alligatus est fortis, inquit Augustin. alligatus est Diabolus. Sed dicet aliquis: Si alligatus est, quare adhuc tantum prævalet? Verum est, Fratres charissimi quia multum prævalet, sed tepidis, & negligentibus, & Deum in veritate non timentibus domiatur. Alligatus est enim tanquam innexus canis accatensis, & neminem potest mordere, nisi dentes mordet eum, qui se illi mortiferâ securitate conjunxit.

1. Reg. 17.

D. Aug. ser. 197. de temp.

Demon alligatus solos accatensis, & neminem potest mordere, nisi dentes mordet eum, qui se illi mortiferâ securitate conjunxit.